

DEPREM RAPORU 3

14 ŞUBAT 2023

GİRİŞ

Büyük depremin/depremlerin üzerinden 9 gün geçti. Yıkılan binaların büyük bölümü enkaz halinde dururken yaşanan can kayıpları şimdiden 35 bine dayandı. On binlerce insanımız hastanelerde tedavi görüyor. Milyonlar, sevdiklerini, komşularını, toplumsal hafızalarını, benliklerini oluşturan büyüdükleri şehirleri bin bir güçlükte terk etti.

Bu kara tablo içerisinde, bu zemheri soğuklarda bir nebze olsun yürekleri ısıtan iktidarın yıllardır uyguladığı, deprem sırasında dahi vazgeçmediği kamplaştıran, ayrıştıran, partizan politikalarına karşın ülkemiz insanların dayanışması, sivil yardım ağlarının deprem illerini sarıp sarmalamasıdır.

Konfederasyonumuz KESK, bağlı sendikaları ve üyeleri de ilk andan itibaren ayağa kalkmış, hızla yardım toplamaya başlamış, kriz masalarıyla bu yardımları deprem illerine göndermeye çalışmıştır.

Şu anda Adıyaman merkez ve Besni, Gölbaşı ilçelerinde, Elbistan merkez ve Nurhak ilçesinde, Hatay merkez ve İskenderun, Samandağ ilçelerinde, İslahiye merkez ve Nurdağı ilçesinde, Malatya merkezde, K.Maraş merkez ve Pazarcık, Narlı ilçelerinde, Osmaniye merkezinde KESK Kriz masaları kurdukları çadırlarda bir yandan yardım dağıtımında bulunmakta bir yandan SES ve TTB'nin birlikte organize ettiği sağlık hizmetlerine katkıda bulunmaya çalışmaktadır.

KESK olarak öncelikle emek ve meslek örgütleri, demokratik kitle örgütleri ve demokrasi güçleri ile ortak bir koordinasyon oluşturmaya çalışmaktayız.

Bu noktada iktidarı toplumsal dayanışma ağlarının, emek ve meslek örgütlerinin, demokrasi güçlerinin yardım çalışmalarını engellemekten, yardım kamyonlarına, yardım malzemelerinin bulunduğu depolara el koymaktan vazgeçmeye çağırıyoruz.

Kriz merkezlerimizden gelen bilgilerden oluşturduğumuz raporumuzun ayrıntılarına geçmeden önce oldukça önemli birkaç hususa özellikle dikkat çekmek istiyoruz.

İktidar sistematik olarak depremin sonuçlarının ağır olmasının ve müdahalede geç kalınmasının ölümcül sonuçlar doğurmasında devletteki neo liberal dönüşüm politikalarının, kamu hizmetlerinin piyasaya açılmasının, özelleştirmelerin, devletin bir şirket gibi yönetilmesinin, iktidarın devleti adeta inşaat şirketlerine teslim etmesinin, denetimsizliğin, KÖİ projelerinin, kamuya ve yatırımlara yeterince bütçe ayrılmamasının vb belirleyici etkisini gözlerden uzak tutmak istemektedir. Diyanet İşleri Başkanlığına devasa bütçeler ayrılmasının deprem karşısında ne gibi bir faydası olduğunu her vatandaşın sorması gerekmektedir. **Eğer bugün kamu hizmetleri çökme noktasına gelmişse ve müteahhitler bu kadar pervasızca ve kontrolsüzce binalar dikmiş, bu binalar on binlerce insanımıza mezar olmuşsa herkesten önce bu sistemi kuranlar ve nemalananlar hesap vermelidir.**

Bilim insanlarının bölgeye yönelik yıllardır dile getirdikleri deprem tespitlerine rağmen deprem gerçeğini görmezden gelen kent planlaması, imar ve yapı denetim çalışmaları yaşadığımız büyük felakete adeta davetiye çıkarmıştır.

En son 1999 depremi sonrasında oluşan toplumsal duyarlılığı da değerlendirerek ülke genelinde deprem gerçeğine uygun kentleşme politikaları ile buna bağlı imar planları ve yapı denetim faaliyetlerinin hayata geçirilmesi gerekirken; depremden sonra iktidara gelen AKP hükümetleri bunun tam tersini yapmış, kentlerimizi deprem gerçeğinden uzak sadece ranta dayalı plansız yapılaşma ve imar uygulamalarıyla beton yığınlarına dönüştürmüş, göstermelik yapı denetim faaliyetleriyle inşaat sektörünü gerekli bilimsel denetimden adeta muaf tutmuştur. **Bu anlamda deprem nedeniyle yaşadığımız bu acılar takdiri ilahi değil takdiri siyasidir.**

Kamu adına gerekli düzenleme ve denetimleri yapmak yerine TOKİ eliyle rant odaklı yapılaşmalara öncülük eden siyasi iktidar, her üç dört yılda bir ilan ettiği “imar af”larıyla şehirlerimizin plansız yapılar çöplüğüne ve beton yığınları halinde dönüştürülmesine göz yumarak depremin büyük bir felakete dönüşmesine sebep olmuştur. 2002 yılından bugüne, 2023 yılına kadar tam 9 defa imar affı yasaları çıkarılmıştır. En sonuncusu 2018 yılında yapılan imar aflarının ağır sonuçlarını deprem bölgesinde görmek mümkündür. **Hatay-Gaziantep ve Kahramanmaraş başta olmak üzere 300 bine yakın binaya yapı kayıt belgesi verilmesi, fen ve yapı tekniğiyle ilgili zorunlu statik projeleri ve zemin etütleri gibi zorunlu teknik incelemelerin göz ardı edilmesi, sonuçların bu kadar ağır olmasını doğurmuştur.**

Devletin denetim yetkisinin özele devri ile mühendislik hizmetlerinin hiçleştirilmesi sadece rant üzerine kurulu bir yönetsel anlayışın ülkemize ve insanlarımıza yaşattığı bu acı tabloyu bir kez daha yaşamamıza neden olmuştur.

Bilim insanlarını yıllardır dile getirdiği deprem tahminlerini umursanmaması kentlerimizin altyapı olarak deprem gerçeğine göre hazırlıklı hale getirilmemesinde de görülmüştür. Deprem sonrasında elektrik, içme suyu, kanalizasyon ve doğalgaz şebekelerinin çökmesi hem can kayıplarının artmasına hem de enkazdan çıkarılan sağlıksız koşullarda kalmasına neden olmuştur.

Deprem gibi doğal afet durumlarında devletin hızlı ve aktif müdahalede bulunabilmesi için kurulmuş AFAD’ın bilim insanlarının yıllardır dile getirdiği deprem tahminlerine rağmen hemen hiç bir ciddi hazırlığının olmaması deprem sonrası müdahalelerin gecikmesine ve yetersiz kalmasına bağlı olarak can kayıplarının çok daha fazla olmasına neden olmuştur.

İktidarın kadrolaşma politikasının ve liyakatsizliğin 85 milyonunun canının emanet edildiği AFAD’ta da yaşanmasının ağır sonuçlarını bugün canımızla, yıkılan binalarımızla, haritadan silinen şehirlerimizle ödüyoruz.

Depremden hemen sonra ülke genelinde halkın sivil inisiyatifle adeta seferberlik ruhuyla yardım toplama ve destek kampanyalarına başlamış olması karşısında kamu adına bu yardımların ihtiyaç olan yerlere ulaşması konusunda koordinasyon görevi ve desteği vermesi gereken siyasi iktidarın bunun yerine yardımları tek elde toplamaya çalışması, sivil inisiyatiflere ve yerel yönetimlere müdahalelere varan engellemelerde bulunması başta köyler ve ilçeler olmak üzere deprem nedeniyle yıkılmış birçok yere yardımların ulaşmasında gecikme ve eksikler yaşanmasına neden olmaktadır.

Deprem bölgesindeki arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinin tek elde AFAD üzerinden yürütülmeye çalışılması, AFAD'ın ve valiliklerin demokratik kitle örgütleri, sivil toplum kuruluşları hatta belediyelerle dahi yeterli koordinasyon ve işbirliği içinde olmaması; hem bölgeye giden sivil arama kurtarma ekipleri, sağlık çalışanları ve yardım kuruluşlarının etkin çalışma yürütememesine hem de yardım faaliyetlerinin gerekli yerlere zamanında ulaşamayıp, zayi olmasına neden olmaktadır.

Deprem sonrasında enkaz altında kalanların dışarıya seslerini ulaştırması ve arama kurtarma ile yardım faaliyetlerinin koordinasyonu için hayati önemde olan GSM iletişim kanallarının depremden hemen sonra kilitlenmesi, internet altyapısının çökmesi ve depremden günler geçtikten sonra bile gerekli müdahalelerin yapılmamış olması deprem bölgesindeki en ciddi sorunlardan biridir.

Siyasi iktidarın, elindeki yetkiyi kullanarak gezici baz istasyonlarının veya uyduların devreye sokulması gibi yöntemlerle iletişim kanallarını çoğaltmaya yönelik müdahale etmesi gerekirken, enkaz altındakiler başta olmak üzere depremezdelerin ve yardım ekiplerinin bilgi akışında aktif kullandığı twitter'ı kapatarak iletişimi daha da daraltması, böylesi büyük bir felaket karşısında bile iktidarını koruma önceliğiyle insan hayatının dahi hiçe sayılması anlamına gelmektedir.

Deprem bölgelerinden sadece depremden kaynaklı ölümler, acılar, trajik haberler gelmiyor, aynı zamanda tehlike çanlarını çalan başka haberler de geliyor. Son birkaç gündür yaşanan linç girişimleri, güvenlik güçlerinin sokaklarda ve karakollarda gerçekleştirdiği iddia edilen işkence vakaları ve bunun sonucunda gerçekleştiği belirtilen ölüm vakaları derhal ama derhal sonlandırılmalıdır. Deprem hepimizin duygularını, psikolojisini alt üst etti, ancak gerekçe ne olursa olsun linç ve işkence kabul edilemez. Yağma, hırsızlık ne kadar suç ve büyük bir ahlaksızlık ise linç ve işkence de en az o kadar insanlık suçudur. Biz toplumsal öfkenin ve hesap sorma duygusunun belli merkezler ve kişiler üzerinden farklı kesimlere, özellikle de mülteci ve göçmenlere yönlendirilmek istendiğini gözlemliyoruz. **Bu kişi ve kesimlere de buradan çağrı yapıyoruz; bu insanlık dışı tutumdan vazgeçin, ırkçılık ve milliyetçilik deprem kadar yıkıcı ve kötücüdür.**

Diğer bir konu ise yıkılan binalardan çıkarılan cenazelere dairdir. Bölgedeki cenazeler örnek alınmadan, çoğunun kimlik tespiti yapılmadan toplu olarak defnedilmektedir. Buna gerekçe olarak savcılarının sayısının azlığı da gösterilmektedir. Gerekçeler ne olursa olsun bu durum ileride ciddi hak kayıplarına neden olacaktır. Bu nedenle kimliklendirme, örnek alma ve daha sonra üzerinde çalışma yapma, fotoğraflama, ölü muayenesi, travma bulgusu arama, soğuktan kaynaklı ölümün olup olmadığını araştırma vb çalışmalar azami düzeyde yapılmalıdır.

Dikkat çekilmesi gereken bir diğer konu ise; enkaz kaldırma, gelen malzemelerin indirilmesi ve dağıtılması gibi işlerde çalışmak üzere deprem bölgelerine gidenlerin ihtiyaçları ve organize edilmelerinin bir sorun haline gelmeye başlamasıdır. İktidar ısrarla birlikte çalışma ve planlamaya emek ve meslek örgütlerini, demokrasi güçlerini, yöresel dernekleri dahil etmediği için kimi zaman bölgeye giden gönüllüler zorluklar yaşamakta, ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Biz KESK olarak, giden üyelerimizi gittiklerinde kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılaması konusunda uyarılar

yapmaktayız, ancak bu yeterli olmamaktadır. Bu nedenle kriz masaları arasındaki koordinasyon ve örgütlenme sorununun acilen çözülmesi gerekmektedir.

Depremden sonraki ilk 4 güne dair izlenim ve değerlendirmelerimizi bir önceki açıklamalarımızda sizlerle ve kamuoyu ile paylaşmıştık.

Son 4 günde deprem illerinde yaptığımız çalışmalarımıza dair gözlem ve değerlendirmelerimiz şu şekildedir:

Kamu Hizmetlerinin Ticarileştirilmesi ve Özelleştirmeler Depremi Yıkımını ve Sonrasındaki Yetersizlikleri Büyüttü!

K.MARAS

- ✓ Şu ana kadar sivil dayanışma ağları üzerinden çok sayıda yardım gelmekle birlikte bunların dağıtımında ve koordinasyonda sıkıntılar yaşanmaktadır.
- ✓ Enkazlarda arama kurtarma ve yaşamını yitirenlerin naaşlarını çıkarmada yetersiz kalınmaktadır.
- ✓ İl ve ilçelerde cem evlerinde daha derli toplu ve çok yönlü dayanışma ağları örüldüğü, buraların yüzlerce insanın sığınağı olduğu görülmüştür.

ELBİSTAN

- ✓ Elbistan ilçesi ikinci depremde adeta yerle bir olmuş durumdadır.
- ✓ Malatya Caddesi denilen şehrin en eski yerleşim yerinde yıkılmayan bina yok gibidir.
- ✓ Sadece eski yapılar değil son 2-3 yılda yapılan binaların da yıkılması dikkat çekmektedir.
- ✓ Cumhuriyet mahallesinde ağırlıkta müstakil evlerden oluşmakta olup buradaki yıkım diğer yerlere oranla daha az olmuştur.
- ✓ Şehir kaderine terk edilen yerlerden biri olmuştur. Devlet kurumlarının, AFAD'ın günlerce şehirde görünmediği neredeyse herkes tarafından ifade edilmiş olup giden KESK'liler de aynı gözlemlerini ifade etmektedirler.
- ✓ Hala ulaşılmayan, akıbetinin ne olduğu bilinmeyen köyler bulunmaktadır. Köylerde çadır, ısınma sorunu temel sorunların başında gelmektedir. Ovalık yerlerdeki köylere yardım araçları daha fazla giderken dağın eteğine kurulu köylerde daha az yardım ulaştırılmaktadır.
- ✓ Köylerde ahırların yıkılması sonucu çok sayıda hayvanın telef olduğu belirtilmektedir.
- ✓ 12 Eylül sonrası devlet teşviki ile boşaltılan, yoğun göç veren ilçe ve köyleri bu kez deprem nedeniyle hızla terk edilmektedir. Başka şehirlere gidişler ve deprem kayıpları nedeniyle 150 bin olan ilçenin nüfusunun 50 binin altına düştüğü söylenmektedir. Gerek Elbistan'da ve gerekse de deprem illerinin büyük çoğunluğunda bilinçli bir göçertme, boşaltma politikasının izlendiğine yönelik emareler ve değerlendirmeler mevcuttur.
- ✓ İlk günler yurt dışından sivil toplum dayanışma ağlarının da etkisiyle çok sayıda malzeme gelmiş olsa da son günlerde yardımlarda azalmaların olduğu gözlenmektedir.

Burada da en temel sorun çadırlar ve ısınma sorunudur. Temizlik maddeleri, kuru gıda, ekmek ve kahvaltılık gıda malzemeleri diğer ihtiyaçlardır.

- ✓ Kentte açık bir market bulmak bile oldukça zordur.
- ✓ İki kurulum aşamasında olmak üzere 5 çadırkent bulunmaktadır. Buralarda toplamda 1000 çadır olacağı ifade edilmektedir. Ancak buralarda da tuvalet ve kullanma suyu sorunu var. Bunun da başta ishal olmak üzere enfeksiyonlara yol açabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle çok tercih edilmemektedir. Toplu yaşam alanları daha çok tercih ediliyor. Şimdilik buralarda sağlık hizmeti de yoktur.
- ✓ K. Maraş Şehir Hastanesinin hasar görmesi nedeniyle çevre yerlerdeki tüm yaralıları Elbistan Devlet Hastanesi'ne yönlendirilmektedir. Hastane koşulları görece iyi sayılabilir. Hekim ihtiyacının şimdilik olmadığı, anestezi ve radyoloji uzmanına ihtiyaç olduğu ifade edilmektedir. Burada da yerel sağlık emekçilerinin idari izinli sayılmaları depremden kaynaklı yaşadıkları sıkıntılara iş yükünü de eklemiştir. Salgın sürecinde olduğu gibi depremde de sağlık emekçilerinin omuzlarına yüklenen görev ve sorumluluk oldukça ağır olmuştur. Yereldeki sağlık emekçilerinin aynı zamanda deprezede oldukları dikkate alınmamaktadır.
- ✓ Hastane karşısındaki eczanelerin çalışıyor olması olumlu olup ciddi bir ilaç sorunu yaşanmamaktadır. Ancak depremden önce de bulunmayan ilaçlar hususu devam etmektedir.
- ✓ Birinci basamak sağlık hizmetleri çalışmamaktadır.
- ✓ İktidarın yerleşim sorununun çadır kentlerle çözüleceği gibi bir algısı var ve buna göre de bir strateji izlediği görülmektedir. Oldukça sığ ve geçici bu politikadan vazgeçilmesi gerekmektedir.
- ✓ Sendikamız SES ve TTB diğer yerlerde olduğu gibi Elbistan'da da bir sağlık çadırı kurmuştur. Ayrıca dış hekim bir üye de sağlık hizmetlerinde gönüllü olarak çalışacaktır. Burada çalışma yürüten sağlık heyetimiz çöplerin bertaraf edilmesini, tuvaletlerin temizliğini sağlamış ve işlemlerin sürekliliği için planlama yapmıştır.

PAZARCİK:

- ✓ Çok sayıda bina yıkılmış ve kentte ciddi bir yıkıntı var. Yıkılmayan binaların büyük çoğunluğu ise ağır hasarlı ve her artçı depremde yıkılma tehlikesi ile karşı karşıyalar.
- ✓ Hastanelerde çok sayıda ceset var. Yaşamını yitirenlerin konuştuğu ceset torbaları morglara sığmayacak sayıya ulaşmış durumda. Yakınlarına teslim edilmeyen cenazeler kimlik tespiti yapılmamış olanlardan oluşmaktadır.
- ✓ AFAD ekipleri diğer birçok yer gibi Pazarcık'a da geç gitmiş olup gelenler de az sayıda olmuştur. Bu nedenle yıkılan binaların çoğuna hala girilmemiş olup çok sayıda insanın enkaz altına kaldığı bilinmektedir.
- ✓ Hastane hasar gördüğü için hastanede sağlık hizmeti verilememektedir. Yaralıların ilk müdahalesi ve sevk işlemi Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi Birimi'nin (UMKE) hastane bahçesinde kurduğu çadırlarda ve hasar olmasına rağmen hastanenin Acil servisinde yapılmaktadır. Farklı illerden çok sayıda gönüllü sağlık emekçisi de bulunmakta ancak açık bir organizasyon sorunu yaşanmaktadır. İlk gruplarda giden sağlık emekçilerinin yerine gelecek yeni grupların da planlanması gerekmektedir.
- ✓ Şu an en acil ihtiyaç çadır ve soba, ısıtıcı, odun, battaniye gibi ısınma gereçleridir. Özellikle Pazarcık ve Dulkadiroğlu ilçelerine bağlı kırsal köylerdeki çadır ihtiyacı ciddi boyuttadır. Bunun yanı sıra giderek temel gıda maddeleri ihtiyacı da bulunmaktadır.

- ✓ Pazarcık'a depremin ilk günü Bolu'dan 44, daha sonraki günlerde Kocaeli, Kırıkkale'den de değişik branşlardan hekimler gelmiş, hastane deprem hasarı nedeniyle çalışmadığı için cerrahlar Maraş Şehir Hastanesine geçmiştir.
- ✓ Hemşire, röntgen teknisyeni, laborant, hasta bakıcı gibi sağlık emekçileri ciddi sıkıntılar yaşamaktadırlar. Hekimlerin bir kısmı idari izinli iken diğer sağlık emekçilerinin büyük çoğunluğu çocukları, eşleri hastane bahçesinde, araç içerisinde iken kendileri çalışmaya devam etmektedirler. Maalesef bu benzeri sorunlarını dile getirmeye çalışanları dinleme zahmetine bile katlanmayan bir Bakanlık ile karşı karşıyayız.
- ✓ Acil servis bölümünün önemli oranda hasarlı olmasına rağmen burada çalışmaya devam edilmesi hayati risk oluşturmaktadır. Bu nedenle hekimler dışarıda açık alanda hasta bakmaktadırlar. Bu süreçte kurulmaya çalışılan Sahra Hastanesi tamamlanmamış olup UMKE çadırları bulunmaktadır.
- ✓ Birinci basamak sağlık hizmetleri henüz başlamamıştır.
- ✓ Mevcut Aile Sağlık Merkez binaları önemli oranda hasar gördüğünde çoğu hizmet sunmamaktadır.
- ✓ Şehirde 1000 civarında çadırdan oluşan çadır kent kurulmaya başlanmıştır. Buralarda çocuklarda ateş ve ishalin başladığına dair ifadeler bulunmaktadır. Çadır kentte dün itibariyle de tuvalet yoktu. Sağlık emekçileri maske takılması konusunda sürekli uyarılarda bulunmaktadırlar.
- ✓ İlçede bir sağlık çadırı ve eczane bulunmaktadır.
- ✓ Şebeke ve tanker suyu olmadığından bol miktarda şişe su dağıtılmaktadır.
- ✓ Tuvalet, çöp yeri, banyo imkânları bulunmamaktadır. Dün itibariyle elektrik yoktu.
- ✓ ASP mobil çadırından durum, ihtiyaç tespiti, su ve elbise dağıtımı yapılmaktadır. İlaç ihtiyacı ve kronik hastalık ihtiyaçları not edilmektedir.

NARLI

- ✓ Binaların çok büyük bölümü yıkılmakla beraber kalanların %90'ı hasarlı durumdadır.
- ✓ İlk günden itibaren halk kendi imkânlarıyla arama kurtarma ve barınma sorunlarını çözmeye çalışmıştır. AFAD depremden bir gün sonrasına kadar da ortalıkta görünmemiştir.
- ✓ Özellikle köyler büyük oranda yıkılmış, buralara daha geç gidilmiş, halk kendi olanakları ve dayanışma ile yaralarını sarmaya çalışmaktadır.

MALATYA

- ✓ KESK Kriz masası ve yereldeki sendika üyelerimiz hızla Malatya'ya ulaşmaya çalışsalar da büyük bir kaos halinin olması ihtiyaç tespitlerini ve karşılanmasını olumsuz etkilemiştir. Kentin değişik yerlerinde AFAD ile İHH gibi örgütlerin yan yana görüntü vermeleri, enkazdan canlı birinin çıkarılması durumunda koşarak oraya yöneldikleri ve tekbirler eşliğinde görüntü vermeye çalıştıkları gözlenmiştir.
- ✓ KESK Kriz Masa'nın irtibat çadırı kurması sonrası kendi açımızdan çalışmaların biraz daha düzene girdiğini söyleyebiliriz.
- ✓ Malatya'da da enkaz kaldırma ve yardımları dağıtmada ciddi sıkıntılar yaşanmakta, dağınıklık ve bazı köylere hiç ulaşmama sorunu bulunmaktadır.

- ✓ Şehirde alt yapı büyük oranda çökmüş, kanalizasyonlar patlamış, çeşmelerden kirli sular akmaktadır.
- ✓ Malatya'dan diğer şehirlere ciddi bir göç yaşandığından buradaki çalışmalarını yerel güçlerle birlikte organize etmede zorluklar yaşamaktayız.
- ✓ Battaniye, ısıtıcı, gıda, çocuk bezi ve temizlik hijyen maddeleri, kıyafet ve ayakkabı ihtiyacı kısmen çözülmüş durumdadır.
- ✓ En öncelikli ihtiyaç çadır teminidir. İnsanların çoğu düne kadar da dışarıda ve 'güvenli' olarak düşünülen tek katlı yerlerde, sandalye üzenlerinde uyumaya ve yaşamalarını sürdürmeye çalışmaktadırlar. Bu nedenle hijyen şartlarına uygun, ısınma sorunu giderilmiş çadır ve konteyner kentlerin kurulması, tuvalet, banyo, mutfak ve güvenlik sorunlarının acilen çözülmesi gerekmektedir.

HATAY

- ✓ KESK olarak ilk elden ve hızlı ulaştığımız şehirlerin başında Adana gelmektedir. Hatay, İskenderun, Samandağ, Kırıkhan gibi yerlere ulaşımında yaşanan sıkıntılar da Adana Kriz Masamız üzerinden çözülmeye çalışılmaktadır. Adana'da sağlık hizmetleri yürütülüyor ancak bir kaos hali hakim. Depremden etkilenen diğer illerden Adana'ya sürekli sevkler yapılmaktadır. Dolayısıyla sağlık emekçileri tükenmeye başladı. Şimdiye kadar mevcut sağlıkçılar ile sürdürüldü ancak artık özellikle hemşire görevlendirmesine ihtiyaç var. Malzeme sıkıntısı da başladı.
- ✓ Hatay'da binaların yüzde sekseni enkaz ve ağır hasarlı durumdadır. Adeta yıkılmayan binalar sayılacak durumda kalmıştır. Son günlerde buralara çok sayıda yardım malzemesi ve kurtarma ekipleri gelse de alanın ve yıkımın büyüklüğü karşısında oldukça yetersiz kalmaktadır. Yıkıntılar içinde hala on binlerce insan olduğu söylenmektedir.
- ✓ Neredeyse her üyemizin bir yakını, komşusu, tanıdığı yaşamını yitirmiş durumdadır. Buna rağmen her bir KESK'li aynı zamanda deprem yardım görevlisi olarak zor koşullarda çalışmalarda yer almaktadır. İhtiyaç ve talepler imkânlarımız ölçüsünde karşılanmaya çalışılmaktadır. Diğer bölgeler gibi buralarda devlet kurumlarından ziyade özellikle son birkaç güne kadar çalışmaların neredeyse tamamı gönüllüler ve özellikle de yerel yönetimler üzerinden gerçekleştirilmiştir. İktidarın bölgeye geç müdahalesi, müdahalede yetersiz kalması ciddi bir tepkiye ve öfkeye yol açmış durumdadır.
- ✓ Enkaz altında kalan yakınlarının kurtulabileceği umuduyla oradan ayrılmak istemeyenler AFAD'ın gösterdiği yerlerde kurulmak üzere verilen çadırları almak istememektedirler.

İSKENDERUN

- ✓ İskenderun en çok hasar yaşanan, can kaybı olan, liman yangını nedeniyle şehrin ayrıca kirli hava ile kaplandığı bir yerdir.
- ✓ İlçede sadece bağlı sendikamız EĞİTİM SEN üyesi 10 kişi yaşamını yitirmiştir. Çok sayıda üyemiz ve yakınından haber alınamamaktadır. Diğer işkollarımızdan ve tüm deprem bölgesindeki kayıplarımız daha sonra paylaşılacaktır.
- ✓ İlçe özellikle ilk üç gün tamamıyla kaderine terk edilmiş, ilk gelenler deprem gönüllüleri olmuştur.
- ✓ Binalardan çıkabilenler yağmur ve soğuk hava koşulları nedeniyle ilk günlerde ayrıca ciddi sıkıntılar yaşamış, cem evi ve okul bahçelerinde biraraya gelerek korunmaya çalışmışlardır.

- ✓ Şehre günlerce elektrik verilmemiştir.
- ✓ Birçok deprem bölgesinde yaşanmakla birlikte özellikle Hatay ve ilçelerinde telefon operatörlerinden kaynaklı olarak ilk günler ciddi haberleşme sorunları yaşanmıştır.
- ✓

SAMANDAĞ

- ✓ Şehirde çok büyük hasarlar ve can kayıpları var.
- ✓ AFAD günlerce bu ilçeye uğramamış, geldiğinde tek bir uzmanla gelmiş, görevlendirilenler de sabah geri gitmiştir. Halk kendi olanakları ve sivil dayanışma ağlarıyla arama kurtarma çalışmaları yürütmüş, ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmıştır.
- ✓ 112 üzerinden geniş bir alanda acil hastalar karşılanmaktadır. Sağlık çalışanı sayısı şimdilik yeterli olsa da tıbbi malzemeler bitmek üzere. Ciddi bir beslenme, barınma, ısınma problemi mevcut.

KIRIKHAN

- ✓ KESK Kriz masası 7 Şubat günü Hatay Kırıkhan'a ulaştı ve o günden bu yana çalışmalar yürütülmektedir. Depremin ikinci gününde ciddi bir karmaşa söz konusuydu. Alana ilk olarak ulaşan TTK Zonguldak ekibi enkaz kaldırma çalışmalarına başlamıştı. Sendikamız ESM yönetici ve üyelerinin de aralarında olduğu 32 kişilik gönüllü ekip arama kurtarma çalışmalarına dahil oldu. Evleri yıkılan halk henüz dışarıdaydı; çadır yemek, su gibi ihtiyaçların tedarikindeki sorunlar üçüncü gün itibarıyla giderildi. Kırıkhan'da da halk kendi imkânlarıyla barınmaya, dayanışma ağları üzerinden ihtiyaçlarını temin etmeye çalıştı.
- ✓ Kırıkhan'da yardımların dağıtımında sistematik sıkıntılar yaşanmakta, ihtiyaç fazlası su, ekmek ve giyecek gibi malzemelerin koordinasyon eksikliği nedeniyle başka illere gönderileceği yere yol kenarlarına atılmıştır.
- ✓ Hijyen ve sanitasyon eksikliği hala devam etmektedir. Özellikle tuvalet büyük bir sıkıntıdır. Halkın çadır alanına yakın bir yerde kendi imkânlarıyla yaptığı tuvaletler hastalığa davetiye çıkarmaktadır. Duş almak, el yüz yıkamak vs kış soğuğu da düşünüldüğünde problemi büyüten bir faktördür. Son günlerde özellikle enkaz alanında dolaşan fareler bir uyarı işareti olmalıdır.
- ✓ TTK, Eti Maden ve diğer gönüllü gelenler de depremedelerle yan yana çadırlarda aynı koşullarda kalmaktadırlar. Enkaz kaldırma çalışmalarının uzun sürecek olması düşünüldüğünde temel ihtiyaçların giderilmesindeki zorluklar yıpratıcı olabilecektir. Gönüllü gelen ekiplerin bu zorluklara rağmen oldukça özverili bir çaba ortaya koyduğunu söylemek gerek. AFAD, Kızılay gibi kamu kurumlarının alandaki zaaflarını, yetersizliklerini kapatma görevi de gönüllü ekiplere kalmış vaziyettir. Bu süreçte hem enkaz başında yakınlarının canlı çıkmasını hem de cenazelerinin çıkarılmasını bekleyen bölge halkı da zaman zaman gönüllü çalışanlara karşı saldırganlaşabiliyorlar. Bölgeye gidecek ekiplerin bu tarz durumlarda ne yapacağını iyi süzmesi ve karşı tarafla empati kurarak hareket etmesi yerinde olacaktır.
- ✓ Kırıkhan'da enkaz alanında farklı boyut ve tiplerde 13 adet iş makinesi bulunurken, aynı sırada Antakya'da pek çok yerde iş makinesi sıkıntısının olması da koordinasyonundaki eksikliği gösteren bir durum olarak not edilmelidir.

OSMANİYE

- ✓ İlde en az 221 binanın yıkıldığı, onlarcasının hasarlı olduğu tespit edilmiştir.
- ✓ Karayollarında oluşan hasar nedeniyle bağlı ilçelerinde trafikte saatleri bulan tıkanmalar yaşanmıştır.
- ✓ Diğer illere, ilçelere oranla elektrik ve su daha erken verilmiştir.
- ✓ Marketlerin açık olması nedeniyle temel gıda maddelerine erişimde ciddi sıkıntılar yaşanmamaktadır.
- ✓ İlçede dün itibarıyla 970 kişinin yaşamını yitirdiği ifade edilse de bu sayının an be an arttığı da bir gerçektir.

ADİYAMAN

- ✓ Adıyaman'da birçok yıkıntıda arama kurtarma çalışmaları enkaz kaldırma çalışmalarına dönüşmüş durumdadır.
- ✓ Binalar dışarıdan sağlam görünmesine rağmen %90 hasar görmüş. Yaklaşık %30 yıkım olmuş. Enkaz çalışmaları ilk gün halk ve gönüllüler (STK, belediye, meslek örgütleri) tarafından yapılmış. AFAD ikinci- üçüncü gün arama-kurtarma çalışmaları başlamış. Halkın tepkisi çok büyük.
- ✓ AFAD iki gündür çadır ve soba dağıtımına başlamış, ancak kendi çadırı olanlara soba sağlamamaktadır. Depremden üç dört gün sonra Eğriçay parkı denilen bir yere AFAD 1500 kişilik çadır kurmuş. Organize sanayide 1000 kişi kalmaktadır.
- ✓ Arama kurtarma çalışmalarının yürütüldüğü yerlerin yakınlarında çadır kurulmamış olması yakınları enkaz altında olan vatandaşlarca tepki ile karşılanmaktadır.
- ✓ Sığınacak yeri, çadırı olmayıp aracı olanlar genellikle araçlarında sabahlamaktadır.
- ✓ Birçok insan kendi imkânlarıyla kurduğu naylonlarla kapattığı derme çatma baraka türü yerlerde kalmaktadır.
- ✓ Birçok köye hiç bir şekilde kurtarma ekibi veya yardımın gitmediği bilgisi mevcuttur.
- ✓ KESK ve DKÖ'lerin oluşturduğu kriz masası yardımların dağıtılması ve depolanması konusunda ciddi bir emek harcıyor.
- ✓ Yardımların indirilmesi, tasnif edilmesi ve dağıtılması konusunda ciddi zorluklar yaşanmaktadır. Yardımların depolanmasında da ciddi sorunlar var.
- ✓ Tüm ilde depremin yaşandığı günden beri kent merkezinde elektrik ve su yok. Kent merkezinin çok az bölgesinde elektrik var.
- ✓ Dağıtımlar sistematik değil. Kalan eşyalar ıslak bir şekilde yol kenarlarında duruyor. Her sokak kenarında çöp yığınları var. Hastane içinde dahi tıbbi atıklar toplanamıyor. Depremin ilk anında kanalizasyon tıkanmış. Tuvalet neredeyse hiçbir yerde yok. Toplu yaşam alanında olan az sayıdaki tuvaletler de sık sık tıkanıyor.
- ✓ 400 Yataklı Eğitim Araştırma Hastanesi bilinen tek sağlık hizmeti veren hastane, şuan acil ve belirli bölümlerde servis hizmeti veriyor, poliklinik hizmetleri verilmiyor. Kadın doğum hastanesi ağır hasarlı ve tahliye edildi. Hastanenin otopark alanına sahra hastanesi kuruldu, hasta alınmaya başlanmış. Ayrıca kentte başka bir sahra hastanesi kurulmuş sadece iki çadır bulunuyor.
- ✓ Acil ameliyatlar yapılmakta, post op takibi olabilecek ameliyatlar sevk ediliyor. Hasta sevkleri daha çok Urfa, Antep, Diyarbakır ve Vana yapılıyor. Aşı takip sistemine ulaşamadığı için aşılama yapılamıyor.

- ✓ Gönüllü sağlık çalışanlarının yemek, tuvalet ve barınma sorunları var. Çalışma saatlerinin değişimi ile ilgili bir düzenleme yok. Görevlendirme süresi bitenler kendi imkânları ile geri dönüyorlar.
- ✓ Cemevinde yaklaşık 200 gönüllü kişi kalıyor. Karapınar cemevi merkezli gönüllü sağlık çalışanları ve öğrenciler tarafından köylere mobil sağlık hizmetleri sunuluyor.

GÖLBAŞI

- ✓ Gölbaşı ilçesinde ciddi bir hasar var. Anayol ve mahalle aralarındaki yolların çoğu kullanılmaz hale gelmiş. 240 civarında göçük yapı olduğu tahmin edilmektedir.
- ✓ Arama- kurtarma çalışmaları görünür yerler de sınırlı sayıda ekipman ile devam etmektedir.
- ✓ Köylerde ve bazı mahallerde insanlar kendi imkânları ile arama-kurtarma faaliyetlerini sürdürmektedir.
- ✓ Yardımlar çok düzensiz bir şekilde dağıtıldığından bazı yerlerde ihtiyaç fazlası bulunmaktayken, bazı yerlerde, özellikle de köylerde birçok ihtiyaç hala karşılanmamış değildir.
- ✓ Burada da çadır, ısınma, iç çamaşır, çorap, çocuk gıda maddesi ve çocuk bezi gibi ihtiyaçlar bulunmaktadır.
- ✓ Olanakları olanlar ya şehri terk ediyor ya da köylere gidiyor.
- ✓ Yardımlarda en büyük sorun karışık olması. Ayırıştırma ciddi zaman alıyor ve insana ihtiyaç var. Yardımların sağlıklı ulaştırılması için ayrı paketlerde ve üzeri yazılı gönderilmesi gerekiyor.

BESNİ

- ✓ Buradaki ihtiyaçlar Gölbaşı ve Adıyaman'daki kriz masalarımız ile EĞİTİM SEN Besni temsilciliği üzerinden temin edilmeye çalışılmaktadır.
- ✓ Arama, kurtarma çalışmaları devam etmektedir. Son bir-iki güne kadar da halk kendi imkânlarıyla bu çalışmaları yapmak zorunda kalmıştır.
- ✓ 10 Şubat itibariyle 300'ün üzerinde can kaybı olduğu ifade edilmiştir.
- ✓ 300 civarı dendi.
- ✓ Köylerde hasar ve can kaybı çok fazladır.
- ✓ Çadırlar iki gün öncesinden kurulmaya başlandı. Ancak sayıları oldukça yetersiz olup ciddi ısınma sorunu vardır.
- ✓ Gıda ve giyim konusunda şu anda ihtiyaç fazlası olduğu ifade edilmiştir.

G.ANTEP

- ✓ Merkezde yıkılmış bina sayısı diğer illere oranla daha azdır. Özellikle imarlı bölgelerde bazı yüksek binaların imara aykırı olarak kolon kesmelerin binalarda ağır hasara yol açtığı gözlenmiştir.
- ✓ Depremi ilk anından son 3 güne kadar şehirde elektrik, su, doğalgaz kesilmiştir.
- ✓ Hasar tespit çalışmaları hala devam ettiği için hasarlı binalara girilememekte, şehri terk etmeyenler araçlarda ya da kendi olanaklarıyla kurdukları çadırlarda, köyler yaşam mücadelesi vermektedirler.

İSLAHIYE-NURDAĞI

- ✓ Yıkılmış bina sayısı çok fazla. Genel itibari ile ve şu ana kadar iki ilçede de enkazların %10'unda dahi çalışma olmadığını söylemek mümkündür.
- ✓ İslahiye'de yemek ve gıda dağıtımında kısmen bir sistem olsa da yardımların dağıtımında koordinasyon sorunları mevcuttur.
- ✓ Barınma ve kronik hastaların ilaçlarında büyük problem var.
- ✓ Yer yer çadır dağıtımında ayrımcılık yapıldığı belirtilmektedir.
- ✓ Şırnak Valisinin burada showa yönelik hareketlerde bulunduğu, halkın bunu protesto ettiği belirtilmektedir.

S.URFA

- ✓ Az sayıda çadır kurulmuş. Sendika binaları kullanılamaz durumda olduğu için baro binasında yardımlar toplanmaya başlamış. Her kurum kendi içinde bağış oluşturup daha sonra hepsi birleştiriliyor.
- ✓ 21 yıkılan 4 bin civarı hasarlı bina olduğu söylenmektedir. Şu ana kadar 170 kişi hayatını kaybetmiş.
- ✓ Evde kalan insan sayısı az. İnsanlar çadırda, yakın köylerde, bağ evlerinde kalıyorlar. Barolar birliğinde birçok depremzede kalıyor. Çorba vs. sağlanıyor.

BİRECİK

- ✓ Bir binada 47 kişi göçük altında kalmış. Restore edilen kale çökmüş. Evlere girilmiyor.
- ✓ Başka göçükler de bulunmaktadır.
- ✓ Birkaç gün önce çadır kurulmuş.
- ✓ Belediye ve kaymakamlığın bir çalışması yok. AFAD- KIZILAY'ın sahada olmadığı ifade edilmektedir.
- ✓ Birecik'te ve neredeyse tüm deprem alanlarında yaygın olarak altları market olan binaların kolonları kesildiği için yıkılmanın ondan kaynaklı olabileceği söylenmektedir.

DİYARBAKIR

- ✓ 10'a yakın binanın yıkıldığı, çok sayıda binanın ise hasar gördüğü ifade edilmektedir. Yıkılan bina sayısı az gibi görünse de geç müdahaleden kaynaklı olarak ölüm sayılarının fazla oluşu dikkat çekmektedir. Diğer illere oranla daha az yıkım olsa da burada da ilk günlerde ne AFAD ne de devletin diğer kurumları ortalıkta görünmemiştir.
- ✓ Erken davranılsaydı çok sayıda insanın kurtarılabilirdi inancı Diyarbakır'da da çok yaygındır.
- ✓ Şu ana kadar çok büyük oranda halk kendi öz gücü ve dayanışma ağlarıyla arama kurtarma çalışmaları yürütmüş, ihtiyaçlarını gidermeye çalışmıştır.
- ✓ İlk günlerde burada da halk binalara girememiş, araçlarda, parklarda, çadırdan barakalarda artışların azalmasını beklemiştir.
- ✓ Sendika şubelerimiz ilk günden itibaren şubelerini açarak yatma ve yemek dahil halkın her türlü ihtiyacını karşılamaya çalışmış, ayrıca hızla diğer deprem bölgelerine de gönüllü gidişleri organize etmeye, yardım malzemeleri toplamaya ve ulaştırmaya çalışmıştır.

**Gönüllü olarak deprem bölgesine giden sağlık emekçilerinden aldığımız bilgilere göre;
GENEL OLARAK**

1. Arama-kurtarma çalışmalarının çok geç başladığı ve hala ciddi aksaklıkların olduğu, ,
2. Sağlık hizmetleri, arama hizmetleri, ihtiyaç desteklerinde bölgesel eşitsizlikler olduğu, örneğin Samandağ Devlet Hastanesi'nde neredeyse hiç tıbbi malzeme olmadığı,
3. Sahra hastanelerinin henüz ya kurulamadığı ya da tam kapasite faaliyete başlamadığı,
4. Sağlık çalışanı görevlendirmesi yapıldığı ancak efektif bir çalışma ortamının organizasyon/idare sorunu nedeniyle oluşturulamadığı,
5. Gönderilen sağlık emekçilerinin çoğu yerde organizasyonsuzluk nedeniyle çalışmadığı,
6. Özellikle Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde hasarlı binada çalışıldığı, diğer illerdeki hastanelerin güvenilirliği konusunda sağlık emekçilerinin kaygıları olduğu,
7. Çevre illere yönlendirilen hastaların tedavisini sürdüren illerde tükenme başladığı ve bu illere yönelik de görevlendirmelerin başlaması gerektiği,
8. Sağlık çalışanlarına barınma, beslenme, dinlenme, ısınma gibi imkânların sağlanmadığı,
TESPİT EDİLMİŞTİR.

En Acil İhtiyaçlar olarak ise:

- ✓ Çadır ve konteyner
- ✓ Isınma için ısıtıcı, soba, odun, kömür, tüp
- ✓ Seyyar tuvalet ve su (tuvalet ve diğer ihtiyaçlar için)
- ✓ Kadın-erkek iç giyim ve çorap
- ✓ Çocuk bezi